

Maandag 21 mei 1917 – enige editie

Bommen op Zierikzee.

Verleden week hebben wij ons een opmerking veroorloofd over de snelheid, waarmee de Engelse vliegtuigen, die de bommen op Zierikzee, volgens de Engelse officiële verklaring voor ons hebben. Nu blijkt onze opmerking op een verkeerde opvatting daarvan te berusten. Beide vliegtuigen gebruikten niet, zoals wij en andere bladen meenden te moeten vertalen, 14 minuten om van Duinkerken naar Zeebrugge te vliegen en op hun basis terug te keren, noch ook, zoals in de tekst van het ministerie van buitenlandse zaken stond, 14 minuten om hun doel te bereiken; noch ook kwamen zij, gelijk we in een ander blad lazen, “op een afstand van minder dan 14 minuten van elkaar” terug. “Beide vliegtuigen gebruikten, veertien minuten na elkaar – gelijk wij in de volledige tekst lezen – dezelfde tijd om hun doel te bereiken en op hun basis terug te keren”. In het Engelse communiqué wordt dus niet gezegd, zoals wij in een Amsterdams blad lazen, dat “op veertien minuten na” beide vliegtuigen evenveel tijd voor de tocht nodig hadden, doch enkel dat de twee vliegtuigen even lang over de afstand deden, en dat het ene vliegtuig veertien minuten na het andere vertrok en evenveel tijd daarna terug kwam; waaruit dus geconcludeerd mag worden tot de onmogelijkheid, dat het ene vliegtuig van Duinkerken uit zoveel verder zou zijn gevlogen dan het andere.

Omtrent de duur van de tocht wordt dus niets medegedeeld, dan dat de twee vliegtuigen er evenveel tijd voor gebruikt hebben. Onze berekening van de snelheid der vliegtuigen komt hiermee dus te vervallen.

Van onze kritiek op de Engelse verklaring, waarbij wij dit punt niet te berde brachten, doet dit alles natuurlijk niets af, maar wij achtten ons

tot deze uiteenzetting niettemin verplicht, temeer omdat ons geen Hollandse vertaling van Reuters telegram is onder ogen gekomen, waarin de bedoeling juist is weergegeven geworden.

Uit België.

Brussel, 20 mei. Een deputatie uit de Raad van Vlaanderen heeft heden aan de gouverneur-generaal van België, baron von Falkenhausen, mededeling gedaan van de wensen en oogmerken van de beweging der Vlaamse activisten.

De gouverneur-generaal antwoordde, dat hij besloten was om voortgaande op het deugdelijk gebleken voetspoor van zijn ambtsvoorganger de rechten van het Vlaamse volk op zijn eigen moedertaal, op zelfbestuur voor Vlaanderen, en op vrije ontwikkeling ingang te verschaffen.

De gouverneur-generaal gaf uiting aan zijn vast vertrouwen, dat dit doel zal worden bereikt, en dat het resultaat van de strijd met de wapens het bereikte zou verzekeren. De Vlamingen hebben, evenals de Duitsers geschiedkundig en zedelijk het recht aan hun kant, nu zij het onderdrukte Germaanse karakter van België weer op de been helpen en daarmee een betere nationale en economische toekomst voor Vlaanderen voorbereiden.

Bij Koewacht is vanmorgen een Belgische jongeling door de elektrische draad gedood.

Een belangrijke verklaring omtrent de verdediging van België.

Men schrijft ons:

De Duitse regering laat maar niet af, door middel van het Wolff-bureau, geregeld terug te komen op het feit, dat België zelf zijn eigen

neutraliteit zou geschonden hebben, nog voor Duitsland het zelf deed. Door deze tactiek hoopt ze de indruk van von Bethmann-Hollweg's woorden op 4 augustus 1914 in de Rijksdag uitgesproken omtrent het "onrecht" België aangedaan enigszins uit te wissen en in de geest van de neutralen op zijn minst onzekerheid te laten heersen omtrent haar schuld tegenover België.

Het ving aan met academische besprekingen over het rechtmatige van Duitslands optreden tegenover België. Daarna kwam men voor de dag met bepaalde beschuldigingen: België zou door een geheime militaire conventie aan Engeland verbonden zijn; die beschuldiging was echter niet lang vol te houden tegenover de bewijsstukken, die van Belgische zijde aangevoerd werden. Toen liet Duitsland de verslagen publiceren van gesprekken tussen de militairen Barnardiston en Ducarne, Jungbluth en Bridges en de commentaren, die het daaromtrent gaf, waren van die aard om te laten geloven, dat België zich had laten verleiden tot een aanvalsplan tegen het Duitse rijk. Het was voor de Belgen niet moeilijk te bewijzen, dat zulke gesprekken geenszins de Belgische regering konden verbinden. De apologisten van Duitslands handelswijze trokken zich dan enigszins terug en beweerden, dat men ook in België over de maatregelen had moeten denken, die te nemen waren tegen een gebeurlijke inval van Frankrijk. Kort daarop was de Duitse regering zo vriendelijk – als een bewijs van vriendschap was het natuurlijk niet bedoeld – om daarop zelf het antwoord te leveren: ze publiceerde een reeks rapporten van de Belgische diplomaten te Berlijn, Londen en Parijs, rapporten, die niet zeer gunstig waren voor de Entente en die openbaar gemaakt werden om onenigheid te verwekken tussen de Belgische regering en de diplomaten der Entente; het kwam echter verkeerd uit: want uit die verslagen bleek ten overvloede hoezeer België een open oog had voor de gevaren, die aan beide kanten konden dreigen.

Dit moest tenslotte stilzwijgend erkend worden door Duitsland. En het kwam dan vooruit met de bewering dat de verslagen der Belgische diplomaten zonder invloed gebleken waren op hun regering, die maar steeds een Engels-Frans-gezinde politiek bleef voortzetten. Bewijzen konden hier niet bijgebracht worden; men kon echter hopen dat van die vage beschuldiging wel iets zou blijven hangen in de geest van de neutralen.

Het zal aan de Belgen niet kwalijk genomen worden dat zij het daarbij niet willen laten. De “papieren oorlog” is in zekere opzichten belangrijker dan de oorlog, waarbij de macht van de sterkste alles te zeggen heeft en de eer van het land is veel waard.

Niet de Belgische regering, maar een van de politieke tegenstanders van het huidig kabinet is hier manmoedig in het strijdperk getreden, om aan te tonen hoezeer deze regering bezorgd was voor een onverzettelijke neutraliteit naar alle zijden: Camille Huysmans, afgevaardigde voor Brussel en secretaris van het Internationaal Socialistisch Bureau. Hij was aanwezig bij de geheime kamerzitting die in 1913 belegd was door de regering, tijdens de bespreking van de nieuwe militaire wet, en waarin het kabinetshoofd, baron de Broqueville, de dwingende redenen uiteenzette, die het gouvernement ertoe noopte om het Belgisch leger te versterken. Minister de Broqueville sprak aldaar voor de wettelijke vertegenwoordigers van het Belgische volk; hij kon in die geheime zitting met volle vrijheid spreken en de naakte waarheid bekend maken; wat hij dan ook deed.

Omtrent die rede zegt Camille Huysmans in zijn blad “De Belgische Socialist”, nr 24: “Een lid van de uiterste linkerzijde heeft de inhoud van deze rede opgetekend en in portefeuille gehouden. In het begin van 1915 heeft hij de heer de Broqueville toelating gevraagd om het stuk uit te geven. De minister-president wist niet eens dat de rede

opgetekend was en hij heeft de gevraagde toelating gegeven, zonder een woord aan de opgetekende tekst te veranderen.

“Wij, socialisten, zijn politieke tegenstanders van de Belgische regering. Indien deze regering zich had vergrepen, dan zouden wij de eersten geweest zijn om tegen het vergrijp op te komen. Dit kunnen wij niet omdat de Belgische regering eerlijk haar internationale politiek is nagekomen.”

In hetzelfde nummer publiceert de heer Camille Huysmans de rede van minister de Broqueville, gehouden in de geheime zitting van de Belgische kamer tijdens de bespreking van de militaire wet in 1913. Wij hebben de verzekering gekregen dat de tekst, zoals hij hier volgt, de oorspronkelijke tekst is van de Belgische minister van oorlog. De lezer zal er uit kunnen opmaken in welke mate de Belgische regering de neutraliteit van het Belgische grondgebied en van de Belgische politiek in acht wilde nemen, tegenover haar huidige helpers evengoed als tegen haar huidige vijanden. Het kabinetshoofd liet zich als volgt uit:

“Ik heb deze geheime zitting doen bijeenroepen omdat ik u enige inlichtingen te geven heb, die voor het ogenblik niet voor publiciteit bestemd zijn. Daarvoor wil ik nochtans niemand beïnvloeden en iedereen blijft vrij te stemmen gelijk hij wil. Ik zal ook niemand iets verwijten, zo hij geen rekening houdt met mijn verklaring. Ik vraag enkel bescheidenheid.

“De oorsprong van ons wetsvoorstel is vervat in het neerleggen van de Duitse wet van 14 juni 1912. Deze wet is de grootste krachtsinspanning, die zich Duitsland heeft getroost sedert 1870. Dit land zal op zijn eerste linie 300.000 man meer hebben dan Frankrijk. Tijdens de laatste zomer hebben wij vernomen dat deze

vermeerdering voor doel had het Duitse leger door België heen te doen breken.

Dit hebben wij vernomen van verschillende mogendheden.

“Onze onrust werd nog vermeerderd door het feit dat ons plannen werden medegedeeld. We hebben dan ook de wezenlijkheid der feiten willen nagaan.” (Hierna las de minister verschillende rapporten betreffende de spoorwegen rond Elsenborn, betreffende de mogelijkheid voor Duitsland om 50.000 man in minder dan 24 uur en 3 uren mars op een enkele nacht op Belgisch grondgebied te zenden). Wij moeten ons dus voor Duitsland hoeden.”

“Wat Frankrijk betreft, laat mij u herinneren dat Rijsel gedeclasseerd werd, dat op onze zuidergrens nieuwe forten werden gemaakt en dat de Franse regering het aantal regimenten cavalerie en infanterie vermeerderde. Ik vrees wel geen verkrachting van onze onafhankelijkheid door Frankrijk, maar ik stel vast dat de Franse staf de hypothese van een doorgang over Belgisch grondgebied heeft moeten bestuderen, ingeval ons grondgebied door Duitsland niet werd geëerbiedigd. Om alle verrassing te voorkomen moeten wij ons dus voorbereiden en ons hoeden langs beide zijden.

“Verschillende mogendheden hebben ons te kennen gegeven dat we niet meer in staat waren deze plicht van zelfverdediging te vervullen. Het grootste gevaar zou zijn dat vreemde machten zich op ons grondgebied zouden vestigen om ons te beschermen ...

“Die waarschuwing werd ons gegeven door verschillende staatshoofden. In de laatste maand juli heeft een staatshoofd, een vriend van België, ons letterlijk gezegd: “Ik geef aan België de vriendelijke raad zijn zelfverdediging ernstig voor te bereiden, want

het mirakel van 1870, toen België ongedeerd bleef tussen de twee vijandelijke legers, zal zich niet meer verwezenlijken.

(Nota van De Belgische Socialist: De heer de Broqueville heeft de naam van het staatshoofd niet genoemd. Sedertdien zijn we gemachtigd geworden te verklaren, dat dit staatshoofd de overleden koning van Roemenië was, oom van de koning der Belgen).

“In tegenwoordigheid van die opeenhoping van feiten en inlichtingen hebben we niet meer kunnen twifelen.

“De militaire toestand van België is geworden een element van vrede en dit oordeel werd ons medegedeeld langs diplomatische wegen, voor de eerste maal klaar en duidelijk.

“Onze plicht was ons te wenden tot de militaire overheid en ze heeft ons als antwoord gegeven wat staat vervat in ons wetsvoorstel (380.000 in oorlogstijd door algemene dienstplicht)”.

Men meldt ons:

Er wordt in Nederland geklaagd over het onbarmhartig neerhakken van prachtbomen. Hoe moet er dan gezocht worden in het bezette België waar alle bruikbare hout door de bezettende macht wordt gerekwireerd en hele bossen worden neergelegd?

Zoeven vernemen wij, dat niet alleen in de grensstreek en in de Ardennen aldus opgetreden wordt. Dezer dagen zijn zelfs de oude bomen omgehakt, die het heerlijke park van Beloeil in Henegouwen uitmaakten: ze worden naar Ath vervoerd en dienen voor het vervaardigen van de loopgraven, die de Duitsers aanleggen in de streek van Doornik.

Het park van Beloeil hoort toe aan prins de Ligne en werd in de aanvang van de 18^e eeuw aangelegd door niemand minder dan Le Nôtre. Het werd destijds bezongen in een bekend gedicht van prins Charles-Joseph de Ligne, die niet alleen een kranig krijgsman en diplomaat was, maar ook een uitmuntend schrijver.

Te Posterholt zijn zaterdag drie uit Duitsland ontvluchte Belgen en een Rus over de grens gekomen.